

PROSVETA

GLASILLO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Canada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oklepaju n. pr. (Januar 31-19) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevnem poteka naročnina. Ponovite jo pravno, da se vam ne ustavi list.

DELAVCI, PROIZVAJOČI ŽIVEŽ, SO LAČNI.

Čuden napis, kajne? Človek, ki proizvaja živež, je lačen. Ali mu ni treba stegniti samo roke, pa se nasiti? Če bi bil živež, ki ga producira delavec, njegova lastnina, ali če bi prejemal polno odškodnino za vrednost dela, ki ga izvrši, seveda bi delavec ne bil lačen. Da so delavci res lačni, ki proizvajajo živila, dokazuje pismo, ki ga je pisal J. W. Johnstone, tajnik "Delavskega sveta" v čikaškem klavniškem okraju, po navodilu tega sveta vsem poslancem v illinoiski legislaturi in kongresnikom. Del tega pisma se glasi:

"V klavniških delavnicih so uslužbenci večinoma Poljaki, Litvini itd. To so navadni ljudje in kot navadni ljudje zastavlja vprašanja, na katera je težko odgovoriti.

Vidite, v vojnem času so delali po deset, dvanaest in štirinajst ur na dan, ko so primanjkovali delavci. Vedeli so, če garajo tako, da delajo za varnost svetovne demokracije, saj so jim tako povedali vlada in veliki časniki. V resnici so mislili, ko se vrnejo vojaki in pomorščaki, jim olajšajo delo.

Ali pronašli so, da ne gre to pot, ampak da so lačni, čeprav so trdo delali in producirali veliko živeža."

Po teh stavkih podaja tajnik sliko, kako vprašujejo delavci za delo:

"Brat tajnik, ali mi lahko preskrbite delo; oženjen sem in imam pet otrok. Moji otroci postajajo lačni. Zastavil sem suknjo, da lehko jedo danes; ne vem, kaj naj počnem jutri. Močan sem in rad delam, toda nihče mi ne da dela.

"Vso zimo sem delal, solil in vkladal svinjino, dokler niso bili vsi prostori založeni z njo, jaz in moja družina smo pa lačni."

Potem tajnik nadaljuje: "Ali lahko odgovorite temu človeku? Če lahko odgovorite, sporočite mi, da mu odgovorim. Vse, kar sem lahko storil, je bilo to, da sem mu svetoval, da naj proda obveznice svobode, če jih še kaj ima.

"Odgovoril je takole:

"Brat tajnik, nisem dal mnogo, toda dal sem, kar sem mogel, prispeval sem za živež in obleko sestradanega ljudstva v Belgiji. Ali mislite, brat tajnik, da so res lačni in brez obleke, ali so sami suhi, kot sem jaz?"

Pismo tajnika organiziranih klavniških delavcev govori jasno, da so lačni tisti, ki producirajo živež.

Zakaj? Well, danes ne produciram za potrebe, ampak za dobiček. Če bi podjetniki ne gledali toliko na dobiček, bi ne bilo toliko brezposelnih delavcev, čeprav se nahajamo v prehodni dobi, kot jih imamo. Skrajšanje delavnih ur in poštene mezda sta priporočljivo sredstvo proti brezposelnosti. Podjetniki seveda to tudi vedo, toda ne poslužijo se tega sredstva, ker jih prikrašuje na dobičku. Dokler bodo pa nekateri delavci delali po deset in dvanaest ur na dan, drugi pa nič, smo še daleč proč, da se zniža število brezposelnih delavcev.

Militaristični in kapitalistični političarji v Ameriki zahtevajo, da kongress sprejme zakon, ki omeji "izdajalski tisk," izključi iz dežele "inozemski agitatorje" in po katerem bodo kaznovani tisti Američani, ki "priporočajo revolucijo." Američki revolucionarji v Washingtonovem času so slutili nekaj takega, zato so sprejeli točko v ustavi, po kateri je vsak zakon, ki omejuje svoboda tiska, govora in zborovanja, neveljaven.

Ako se prekrši ustava in sprejme tak zakon, tedaj bo prepovedano tiskati in razširjati—ameriško "Izjavno Neodvisnosti," ki je revolucionarni dokument in ki je bil v očeh angleškega kralja najbolj "izdajalski dokument" tiste dobe. Ta "Izjava" pravi, da ima ljudstvo pravico ovreči vladu, kadar vlaža ne služi ljudstvu. To je zelo revolucionarno! Po zakonu, ki ga priporočajo zastopniki kapitalizma, bi bila zdaj ta "Izjava" kaznjiva v—Ameriki! Dalje bi bile kaznjive vse poslanice Abrahama Lincolnja, iz katerih diha sam revolucionarni in demokratični duh: Vlada iz ljudstva, ljudstvu in za ljudstvo.

Nekateri ljudje nosijo na jeziku demokracijo, v svojih srečih in dejanjih so pa avtokratje.

DOPISI.

ALIQUIPPA, PA.—Tem potom se pozivlja vse nabiralce protostoljnih doneskov za milijonski sklad v zapadni Penn., da nemudoma posiljete nabiralne pole blagajniku okrožne organizacije za zapadno Penn. Obenem prosim, da vodijo natančnejše kontrole.

Bartol Jerant, tajnik
okr. org. SRZ.

Nekaj odgovora patru Zakrajšku.

Detroit, Mich.—Slučajno mi je prišel pod roke listič "Glasilo K. S. K. J. Prečkal sem razven neslanega jezuitskega romana na zadnji strani še tisto žalostno skrupceario, katere je njen duševni oče nadel bobneče ime: "Blufarji našega naroda."

Pod tem člankom ni podpis, in ga tudi ni potreba. Slepce bi s palico otipal tisti slog, poravnati se naš junashki pater tako odlikuje in kar ga dela tako tipičnega.

Po dolgem uvodu in razlagaju preide pater na bojno polje. Iste cerke, stavki, kot pred leti, ko je v "Ameriškem Slovenscu" na tako zanimiv in znanstveni način pobijal socijalizem ter strejal kozle s tistim nesrečnim Kant-Laplace. Fant se ni prav nič naučil, nič poboljšal v zavijanju in lagaju se je še poslabšal. V tem poslu pa postavlja že celo nesramen. Lajanje, svetohinstvo zavijanje in zopet lajanje. Gledal sem tisti kup gnoja — in se zastonj praskal po glavi vpršnjujoč se, kakor mora tako sveti mož tako lagati.

Mi vas poznamo pater Zakrajšek et tutti quanti. Mi vas poznamo kje ste bili in kimali vi in vaši kolegi ob času vojne, ko je naš narod ginil in umiral pod avstrijsko strahovlado. Mi, dobro vemo, kje so se brale maše za starega Franceta in v katerem taboru so se zbirali prispevki za avstrijsko vojno posojilo. Preteklo je ravno štiri leta in tri meseca predno ste vi in vaši kolegi povedeli narodu, da tudi vi slovenski duhovniki priznavate Jugoslavijo. Dokler je bilo le malo upanja da ostane star avstrijska mrha, ... ste molčali. Safety first.

Ne čudim se, da vas ni v naših vrstah. To je po vsem umevno. Noč je sovražnica dneva in vaš prostor je seveda tema. Toda to je neodpustljivo, da v teh tako važnih za naš narod odločilnih trenutkih, ko potrebujemo vseh in vsakogar za to Herkulovo delo, katero leži pred nami, ko se vse pravi rodoljubni in demokratični elementi strinjajo v silo, v tisto mož, katera ne bo prej odnala, dokler naš narod, našredni narod ne bo osvoden, integrati vlogo demagoga in obrekovalcev. In prepirani bodo te da vas bo natod sodil. Naj bo vaš namen, kakoršenkoli, eno je gotovo. Slekli ste vašo suknjo in se pokazali v vsej nagoti. Nemore vas pokriti niti vaš jezuitizem, ne vaša demagogija in ne vaše farizejstvo. Narod vas bo obosodil.

Omenim pa sledče: Predna je vaš članek izšel, sem bil v Chicago pri pregledovanju računov in knjig SRZ. Jaz kot ostala dva nadzornika, smo pregledali vsak račun, vsak ček, vse knjige. Pregleddali smo bančno knjigo od SRZ od "Kasper State Bank," kjer je denar naložen. Noben ček ni izplačan, zato ni podpisani od tajnika in blagajnika. Tajnik in blagajnik SRZ sta vsak pod \$10,000 poročila. Da bo pater miren, mu povem, da bond od tajnika Terbovea hranim jaz. Noben račun ni izplačan, preje, dokler ga ne odobri eksekutiva SRZ na redni seji.

Ko smo pregledali knjige, smo našli vse v najlepšem redu. V knjigen je bil vsak cent. Dobar vrem, da je malo drugačen sistem kot je v navadi v farovžih pri cerkevni računih. Skupni izdatki in dohodki zadnjih treh mesecov so bili prihodčni v vseh glasilah SRZ in podpisani od nadzornikov. Želim, da jih pater prečita.

V kakšen namen bodo porabili milijonski sklad, naj se pater ne beli glave. Samostanov ne bom zidali. Vsak cent od tega sklada se bo porabil v namen, v katerega se je nabiral.

Kako pa pater imenuje SRZ je njenega stvar. Toda za menje in tisoče in tisoče drugih je to

čudočito dete s Herkulovim telesom. In to dete bo mogoče izvršilo dela, o kakoršnih se patru še najbrže ne sanja ne. To dete se bo borilo, ker to mu je bilo že zapisano pri ropstvu in naj bo to dete zakonsko ali nezakonsko. V njegovem telesu je moč, v njegovih mišicah je sila. Zapomni si pater, narod je njenjego telo in ta narod se bo boril. Mlade sile, ki sovražijo blagovstvo in temo so planile na dan in zora se že dviga nad melegeno s senčami zastrto "Dolina šentflorijansko."

Porabili bomo ta denar za urešnjenje programa SRZ. Pater to dobro ve — on ve, kaj je sedaj SRZ že napravilo med narodom. Tako neumen menda ni, da ne bi vedel. In ravno ta uspeh, to zaupanje, ki ga uživa SRZ med narodom, draži patra ter ga tira tako daleč, da piha v svojem članku kot maček.

Naj navedem samo en primer iz tukajšnje naselbine, kako zavajajo narod SRZ in njegovim voditeljem, na katere bruha-pater žveplo in smolo. V tukajšnji naselbini, Detroit, Mich. živi okrog 400 Slovencev, kateri so pa raztreseni po mestu in ti so sami delaveci. Tukaj nimamo namreč nobenega slovenskega trgovca ali gostilničarja. Ko se je ustanovila podružnica SRZ je bilo pri ustanovitvi kakih pet članov. Danes steje ta organizacija črez sto članov. Pri kampanji za milijone vojakov zapušča armado in prihaja domov ter zahteva dela in zasluzka. Črni oblaki vise nad Italijo. In kakšno odpomočimo naša buržoazna vlada? Naša buržoazija je razdeljena na dve strani. Ena stran je, da se odpravijo oziroma znižajo vsi nepotrebni stroški v civilnem življenju, kot na primer militaristični izdatki in da se takoj prične z javnimi deli, pri katerih se imajo vposliti brez posebnih delaveci. Druga stran je pa za politiko "svetega egoizma". Anektrati hočejo Dalmacijo, grške otroke in zaledje Tripolitanije ter dobiti vpliv v Mali Aziji in Abisini. To je imperialistična politika, ki ima za posledico velike izdatke za armado in mornarico in novo vojno takoj in kmalu potem še druge vojne.

Vlada se nagiblje na drugo stran, to je za imperialistično politiko, kar je povzročilo, da je Bissolati, socialistični reformisti (ki je bil izključen iz stranke, ker je zagovarjal vojno) resigniral iz kabineta ob času Wilsonovega poseta. Bissolati ni hotel odobriti aneksije Dalmacije. Orlando je hitro zakrpal vrzel, ki jo je pustil Bissolati v kabinetu, ali takoj nastoja odstopil minister Nitoti, napisobnjevi državnik, kar jih je imela Italija ob času Cavoura. Orlando je začifikal tudi to luknjo, da se takoj prične z javnimi deli, pri katerih se imajo vposliti brez posebnih delaveci. Druga stran je pa za politiko "svetega egoizma". Anektrati hočejo Dalmacijo, grške otroke in zaledje Tripolitanije ter dobiti vpliv v Mali Aziji in Abisini. To je imperialistična politika, ki ima za posledico velike izdatke za armado in mornarico in novo vojno takoj in kmalu potem še druge vojne.

Narod, akoravno že sto in stotkrat ogoljufan od najrazličnejših ljudi — veruje in ve, kje je pravica. On ve, da svoboda ne pride brez boja, da jo ni pod kraljem ne cesarjem, da jo nihče ne ponuja, ampak da si jo mora sam pridobiti. In pridobil si jo bodo in se sam vladat.

Pod praporom SRZ in njegovim programom se zbirajo sile, mlade, črste sile naroda, ki se je prebudil in otrezel verig in ki vidi svetel in bleščeč cilj, katerega kake mimočoče sence ne morejo zakriti.

Tako je patre! Nabiranje milijonskega sklada gre dalje svojo pot. Vsak cent, ino vsakega posameznega darovalca je zabeležen dvakrat, trikrat, predno se izroči gl. tajniku oziroma blagajniku. Posamezna imena vseh darovalcev bodo prihodčena v poselni izdaji "Jugoslov Review". Denar je naložen v Kaspar State Bank in banka je istotako položila varčino. Narod ima odprt pogled v delovanje ter poslovanje SRZ.

S tem končam. Omenim našo še, da nobeni Zakrajški ali Pod-Zakrajški naš ne bodo ustavili pri pravični borbi za uresničenje idej in program SRZ, to je: Svobodna Jugoslovanska federativna republika zato smo žrtvovali denar in pripravili smo še datrje sile.

Joško Ovn, nadzornik SRZ.

North Randall, O.—Glede delavskih razmer ne morem dosti poročati, ker so iste, kot so po drugih naselbinah.

Omeniti pa moram narodno vprašanje in pobiranje prostovoljnega davka za milijonski sklad za SRZ. V tej naselbini ni nobene okrajne podružnice SRZ imamo pa društvo SNPJ, št. 93. Tukajšnji tajnik imenovanega društva je dobil potrebljene listine iz gl. urada SRZ, oziroma dobil je samo nabiralne pole, druge stvari so se pa menda izgubile na poti. Toda podal se je vseeno

na pot in pričel nabirat prostovoljne prispevke za milijonski sklad. Toda o vspetu pa ne morem dosti poročati. Skoraj sram me je omeniti, da se je izmed 80 mož in fantov oknjaj odzvalo deset darovalcev. Žalostno in obenem sramno je, da se ljudje ne zavedajo današnjega žalostnega položaja za Slovence v staro domovino. Nekateri imajo že tako nesmiselne izgovore in obenem neumni da bi človek misil, da nima opraviti s Slovencem ampak z takim inozemcem iz Afrike. Ko je nabiralce vprašal nekega "rojaka" ako bo kaj daroval za narod in davek, mu je dotični odgovor prečit.

V kakšen namen bodo porabili milijonski sklad, naj se pater ne beli glave. Samostanov ne bom zidali. Vsak cent od tega sklada se bo porabil v namen, v katerega se je nabiral.

Kako pa pater imenuje SRZ je

"Kranjec iz Avstrije." Drugi je zopet odgovoril, da on ne more niti pomagati, naj si v starem kraju sami pogajajo, kakor si vedo in znajo. Dobril je še več enakih odgovorov, kateri vsi so sledice premalega zanimačja za slovensko napredno časopisje. Nekateri pa še sploh slišati nisoče o tem, da bi se naročili na slovensko časopisje.

Moja najlepša zahvala vsem prispevajšem za milijonski sklad ker tem ste pokazali, da še čutite za svojce v starem kraju. Drugim pa želim, da bi kmalu izpregleli, da imate popolno napravno mnenje o celi stvari.

Poročalec.

ITALIJA NA ROBU REVOLUCIJE.

(Nadzorevanje s 1. strani.)

le vojni material, so producira tega materiala veliko preveč in zdaj ne vedo kam z njim. Podjetniki so zaprli tovarne in drugod so znižali mezd in delovni čas.

In to se je zgodilo ob času, ko milijone vojakov zapušča armado in prihaja domov ter zahteva dela in zasluzka. Črni oblaki vise nad Italijo. In kakšno odpomočimo naša buržoazija na jezeru blizu cerkve. Pustili smo nune same. Dve sta zadremali in ko sta se zbudili, sta pogrešili sestro Mary.

"Drugo jutro se ni prikazala, bili smo vznemirjeni in pričakovali smo najhujše.

SLOVENSKO REPUBLIČANSKO ZDROŽENJE.

Izvrševalni odbor:

August Aučin, Miss Mary Aučin, Filip Godina, Frank Kerec, Martin V. Konda, Ethbin Kristan, Mat Pogorelec, Janko N. Rogelj, Wm. Russ, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

Nadzorni odbor:

J. Kvartni, Morgan, Pa.; Joško Ovenc, Detroit, Mich.

Centralni odbor:

F. Aleš, L. Benedik, J. Teršak, Paul Berger, F. Bostich, V. Čankar, F. Černe, Jos. Krašna, I. Moleč, T. Motz, M. Mentay, J. Rezeli, A. Slabe, A. H. Škubic, A. Sulter, J. Terčelj, A. Vidrič, M. Vrhovec, F. Zalet, A. Zornik.

Glasila:

Mesecničnik: Cas: tiskar: Proletarac; dvotednik: Glas Svobode; dnevnik: Prosveta.

Ekskluzyvni: Glas Naroda.

K. S. R. Z. pridružene in obnovljene centralizirane podporne organizacije.

Slovenska Narodna Podpora (približno 18,000 članov); Jugoslovanska Katolička Jednota (približno 8,000 članov); Slovenska Delavska Podpora (Zveza s Dr. Sv. Bartolomejem) (približno 6,000 članov); Slovenska Svetovna Podpora (Zveza nad 5,000 članov).

Vsa pisma in denarne pošiljalice naj se pošljajo na sledič naslov:

ANTON J. TERBOVEC, 3637-3641 W. 26th St., CHICAGO, ILL.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Proč s korupcijo!

IZ URADA TISKOVNEGA ODSEKA SRZ.

Ko smo se veseli razpada stare Avstrije, smo imeli trdno prepričanje, da bo izginil tudi ves ko-rupni sistem, ki je uničeval vsak zdrav napredek in izpodkopaval podlago cele države. Toda motiti smo se. Vse je ostalo pri starem, ker je novodna vlada podredovala greh svoje prednike in sedaj pod narodnim praporom uničuje začetke novega narodnega življenja.

Na miljone vrednosti narodnega blaga je pod narodno vlado zato vše, pa ne samo proti njenim odredbam, temveč ravnost potom njenih ukrepov.

Naj osvetlimo samo eno panego "Narodnega vladanja" in nave- deno samo par slučajev iz poslovanja poverjenika za javna dela in obet ing. Remca v Ljubljani.

Cum se je začela majata naša fronta na Laškem in so začele ogromne množice vojakov prehajati preko našega ozemja, je bila en prvič nalog, zbiranje vojaškega demobilizacijskega blaga, da se otme pred tativino. Postavljena je bila civilna in vojaška komisija, ki je takoj pričela z ogromnim delom, te stavlja primerne predloge ing. Remca. Vsaka zamujena miluta je pomenjala zgubo velikih vrednot, vsak zamujen dan je po- menjal zapravljanje dragocenega narodnega imetja.

Toda minuli so dnevi, pretekli so tedni in poverjenik ni imel smisla za potrebu stroge odredbe in ukrepe.

Dodim so prve dni preobratna kradli brezvestni prebivalci ob prehodni cesti, so pozneje kradle in ropale tudi straže, da celo častniki in poveljniki skladisč. Zgodilo se je, da so v Zagoru strelih s strojnimi puškami na srbsko stražo, ki je branila pred roparji en vagon čevljev na postaji. Seveda je bil voz potem po- polnoma izropan.

Vsak dan so se dogajali slučaji, ko so raznovrstni ljudje in oblasti posegale v delokrog nastavljene komisije in pri tem bogatele. Poveljniki skladisč so se odpovedali sluhbam, ko so si nabrali bla- za in so kar v lastnem delokrogu določali sebi naslednike, da so tudi prijatelji prišli do bogastva.

Potestni ljudje širok naše domovine so se zgražali nad takim po- stopanjem in čakali želesne pesti, ki poseže v mes napravi vsemu temu konec. Vkljub temu pa po- verjenik za javna dela in obrt ni nasej časa in prilike, da bi kaj pa- menega ukrenil. Gledal je mirno, kako zginja narodno imetje, in po- speval je v svojem delokrogu to početje v korist svojih sorodnikov in političnih prijateljev.

Položaj naših želesnic je narav- nost kritičen, ker jim primanjkujejo vse in načinovih snovi. To je dandas javna tajnost znana vsebujo Narodni vlasti, ki si ubija človeka, kako naj se temu opomore.

Ing. Remec pa napiše bei listek in odkaže uč manj kot 1500 kg pa- rafina iz vojaške zaloge tvrdki Vock in Golob za izdelovanje kre- me za čevlje.

(Naprej, 10. dec.)

KDO SO RUSKI BOLJŠEVIKI.

Kaj piše rojak, ki se je vrnil iz Rusije.

IZ URADA TISKOVNEGA ODSEKA SRZ.

Piše nam prijatelj:

Iz Rusije sem prišel. Ker pa ve- dno čakam v meščanskih listih o ruskih boljševikih, ne povedo nam pa, zakaj jih sovaži enten- ta in zakaj bi jih rada strmogla- vila z državnega vodstva. Kaj so pravzaprav boljševiki. Pri na- volče ne vedo prav nič o njih. Kaj so ti ljudje sami ludodelci?

Minilo je mesec dni, ko sem se povrnil iz dežele boljševikov in se predem sem despel do doma, srečam g. nadučitelja, ki me pova- bi, naj mu povem, kdo so ti bolj- ševiki. Pri nas čitamo venomer v meščanskih listih o ruskih boljševikih, ne povedo nam pa, kaj ti ljudje hočejo. Kolikor mi je zna- jeno iz "Slovenca", so od Nemcev plačani agentje, kaj ne?

Zame ni bil težak odgovor na to vprašanje. "Gospod nadučitelj", pravim, "boljši pomeni po našem več boljševiki pa večina. Boljševiki so socialisti komuni- sti, ki hočejo odpraviti vso gos- posko in špekulantne in uredit- skupne gospodarstvo, vse kar je.

Ljudi last države, last vseh. V Ru- siji se ljudje nje več ne pozdravljajo z "gospodom"; vsakogar, kaj so ti ljudje sami ludodelci?"

Ceja Jugoslavija ne premore paratina, ker nima tovarne in sicer zanj, želesnica ga nujno rabiti. Narodna vlada ga pa delka za napravo maže za čevlje.

Lev nam za silo nadomestuje človeka in bo kot glavno blago za izraz lahko pomagal spraviti tako denarno vrednost vsaj na tak višek, da izgube ne bodo za posameznika pogubne. Ker ni sedaj delatev, primanjkuje lesa po-

tuš, posebno hrastovega. V vo- jaskih skladisčih se je nalo- prej lepežna lesa. Človek bi misil, da se bo Narodna vlada zanj po- brigala in ga hranila kot dragocen rezkal. Naspremno. Iz popolnoma varnej in dobro zastrafenih voja- skih skladisč, je na ukaz ing. Re-

govarjat vojake, da zapuste fronto, ker je vlad proglašila, da se grofovska zemlja razdeli med kmete in kdor ne bo doma, ne bo nič. In vojaki so črumoma bežali domov. Nemeji se pa so smerili in dalje zasedali rusko zemljo. Ko so prišli vojaki domov, so videli, da so opeharjeni, zato pa zadaj anarhistom nihče več nič ne verjame. Tako sleparijo meščanski listi ljudstvo, da se ne bi iz- vtečelo, kaj boljševiki hočejo.

V Rusiji sem delal na kmeth. Ko so zavladali boljševiki, se naznanih kmetom, da se naj zemlja razdeli po delu. Kmetje, so sklenili zborovanje in razdelili gospo- sko zemljo po dušah, to je po ose- bah. Robbine, ki so imele več oseb pri hiši, so doobile več, kje je bilo manj oseb, pa manj. Enako so napravili z živalmi in orodjem. In ruski kmet je bil zadovoljen: rekel je, da je tako tudi Kristus nčil.

Kar se pa tiče anarhije, je bilo prav tako, kakor je sedaj pri nas v Jugoslaviji. Kdor je mogel, je krade. Toda boljševiška vlada ni rekla, da naj ljudje kradejo, ka- kor tudi naša ne reče tega. Dobro so mi znane razmere na Ruskem, toda priznati moram, da se pri nas mnogo bolj krade in ropajo. Naj navedem nekaj primerov:

Pred nekaj dnevi sem bil v ne- kmetnini, kjer sem dal zmleti 49 kg pšenice, a sem dobil le 14 kg hele muke, 15 kg črne in 11 kg o robov, skupaj torej 39 kg. Včeraj sem bil v Ptuju, da kupim ne- kaj sušance, in sicer za 10 K. Trgovec mi pravi, da ga je 50 metrov: doma ga premerim, pa ga ni bilo niti 10 metrov. Teh gospodov nihče ne vidi, dasi kradejo.

Tovarna K. Pollak si pri taki orodkejki spredaj upa, kar več vagona kož na kolodvoru okupira- ti brez dokumentov in ponuditi tak nizke cene za kož in za na- pol ustrojeno usnje, ki si ji iz- žao, da je naravnost skandal. Narodna vlada je samo pri- da, ki kož oškodovala Jugoslavijo za več stotisoč kron.

Za prodajo demobilizacijskega blaga so ustanovili "komisijo" iz ljubljanskih "strokovnjakov" in la- zidarski mojster Ogrin. Ti "strokovnjaki" dobivajo tudi od vlade svojo provizijo od vredno- sti prodanega blaga. Zato pa tako imenito varujejo koristi mlade države, da prodajo vojaške vo- zne kuhinje kompletno po 250 K. dasi so stale v mirnem času nove po 5000 do 6000 K in imajo danes kovinsko vrednost najmanj 9000 krom.

Že ti podatki naj zadosnijo, da primerno osvetlimo pristransko in pogubno delovanje poverjenika in zaledju. Kdor je pličal ogromno škodo, katero so pretrpeli pre- gnanci, interniranči, nedolžno obsojeni, družine obešenih in u- strelenih, itd.? Ker se danes za- stopa načelo, da so centralne vla- sti započele nizino vojno proti četemu človeštvu, kateremu je treba dati popolno zadoščenje,

"Prihajam v Ljubljano zvečer. Mesto je v snegu. Glej, na kolodvoru prve straže v avstrijskih uniformah in z jugoslovansko ko- kardo, ki jih nisem videl več od reških dni pred našo okupacijo."

Lažki časnikar o Ljubljani. — "Edinstvo" z dne 4. decembra po- roča "Corriere della Sera" o na- ših stvareh. Najresnejši list ita- lijanski, milanski "Corriere della Sera", to se pravi, njegov poročnik Arnaldo Fraccarioli po- roča pod naslovom "In viaggio de Trieste a Vienna", marsikaj, kar zanimal nas; toda naj posna- memo ono, kar je Corrierov po- ročevalec videl v Ljubljani. To- rej:

"Prihajam v Ljubljano zvečer. Mesto je v snegu. Glej, na kolodvoru prve straže v avstrijskih uniformah in z jugoslovansko ko- kardo, ki jih nisem videl več od reških dni pred našo okupacijo."

Vprašanje vojne odškodnine v slovenskih krajih.

JUG. CAS. URAD, WASHINGTON, D. C.

Po "Obzoru" od 31. decembra, pise "Slov. Narod", da je treba rešiti tudi vprašanje škode, katero so prizadele čete centralnih vlasti v etapnem področju in v zaledju. Ked je plačal ogromno škodo, katero so pretrpeli pre- gnanci, interniranči, nedolžno obsojeni, družine obešenih in u- strelenih, itd.? Ker se danes za- stopa načelo, da so centralne vla- sti započele nizino vojno proti četemu človeštvu, kateremu je treba dati popolno zadoščenje,

morajo tudi Sloveni stati na sta- lisu, da morejo krive povrniti vso škodo, katero je pretrpelo prebivalstvo tekom vojne brez svoje krivide. Vojno so vodili proti našim, ne na drugih.

Nahaja se tu bataljon redne sib- ske vojske. Med siražnimi patru- ljamni se nahaja iz Pulja odstranjeni mornarji. V bližini frančiš- kanske cerkve je na slovenskem Prešernovem spomeniku name- šena velika jugoslovanska tro- bojnica. Na glavnem trgu ima spomenik Franca Jožeta I. obraz

zrečevam pa kakega srbskega ča- stnika.

Nahaja se tu bataljon redne sib- ske vojske. Med siražnimi patru- ljamni se nahaja iz Pulja odstranjeni mornarji. V bližini frančiš- kanske cerkve je na slovenskem Prešernovem spomeniku name- šena velika jugoslovanska tro- bojnica. Na glavnem trgu ima spomenik Franca Jožeta I. obraz

zrečevam pa kakega srbskega ča- stnika.

Dal sem se poniti o položaju. Vedno še obstoji sovražnost proti Italijanom, katero nene politi- kanti s fantastičnimi obrekovanji. Doznavam, da se je pred- vevačnjam (26. nov.) na shodu liberalne stranke, kateremu je predsedoval župan Tavčar, skle- nilo zdajanje Slovenev in vse Jugoslavije s srbskim kraljestvom. Ta sklep je bil izvaren in storjen v prepričanju, da bi bila v očigled Jugoslavije, zedinjene s Srbijom, Italija bolj razpoložena za koncesije. Jugoslovanska ljudska stranka, ki je klerikalna in ima za voditelja duhovnika Ko- roča in poslanca Pogačnika, se izjavlja tudi za zdajanje s Srbijom, toda v drugačni obliki.

Hocne namreč tvoriti s Srbijsko federalno republiko. Stvar je razum- liva, kajti v federativni tvorbi se smatra za lažje obrambe vere, ki je katoliška v Slovenskih in Hrvaških, dočasno je v Srbih prav- slavna.

Odpeljal sem se iz Ljubljane ponoči. Vlak, ki je postal na postaji, je postal ledeneč. Pregledovanje slovenskih in srbskih patru- lja vstopilo v vlak samo v svrhu pregleda, trajala do Maribora na Štefanjškem.

"Edinos" dostavlja: Čudimo se, da v Ljubljani niso znali po- ročevala bolj poučiti o naših po- slednjih vmesnih materijalih in predvsem vseh naših vrednosti. (Mož je obvidno skrival svojo misijo. Dost. "Slovenca".)

Upravna komisija pri Narodni vladi SHS v Ljubljani nam je po- stala nastopni komunike: Upravna komisija, ki pod predsedstvom

Vredno je omeniti, da so začele italijanske čete na zasedenem o- zemlju že zbirati tak material, zlasti odškodninske prijave vseh onih, ki so bili žrtve političnih proganj.

Italijanski listi proti aneksiji jugoslovanskega ozemlja. — Trst 14. dec. V polemiki z onim itali- janskim časopisom, ki je glede pakta, sklenjenega v Rimu na kongresu zatiranih narodov hab-

burske monarhije drugega imenja, se "Corriere della sera" z dne 10. t. m. brani proti napadom, ki mu očitajo, da je nedosleden v svojih nazorih glede Jugoslavije. Med drugim piše: Londonski

pakt obsegajo aneksijo okroglo 750.000 Jugoslovjan po Italiji. Dočim pa je isti list pred par dnevi v isti stvari naglašal, da je ta okoščina le podrobno vprašanje manjše važnosti, da stavljajo sedaj: Mar misli nasprotno časopisje, da je za nas nobelje, ako imamo 750.000 Jugoslovjan, teh naše nespravljive sovražnike, ki bodo gojili nepremagljiv iridentizem, podpiran od njihovih plemenskih

bratov, podpodbivan od Nemcev,

ki silijo na Adrijo, in pospeševan od drugih narodov, s katerimi se bodo Jugoslovani lahko združili v zvezo ali zavezništvo?"

Lažki časnikar o Ljubljani. — "Edinstvo" z dne 4. decembra po- roča "Corriere della Sera" o na- ših stvareh. Najresnejši list ita- lijanski, milanski "Corriere della Sera", to se pravi, njegov poročnik

Arnaldo Fraccarioli po- roča pod naslovom "In viaggio de Trieste a Vienna", marsikaj, kar zanimal nas; toda naj posna- memo ono, kar je Corrierov po- ročevalec videl v Ljubljani. To- rej:

"Prihajam v Ljubljano zvečer. Mesto je v snegu. Glej, na kolodvoru prve straže v avstrijskih uniformah in z jugoslovansko ko- kardo, ki jih nisem videl več od reških dni pred našo okupacijo."

La

NE DAJTE SE VARATI

Mi hočemo da štitimo naše prijatelje i mušterije
od nevaljalih patvorina.

IMADE SAMO JEDAN PRAVI
Bugarski Krvni Čaj

Koji nosi ovu trgovacku oznaku i podpis.

Na hujade obitelji izbjeglo je španjolskoj influenzi. La Grippe i strasnoj upali pluća, rabeći ovaj čisti ljekoviti čaj — dar naravi covjeku. Sastoji se od korijena, kore, ličića, sjenljiva, jagoda i cvijeća. Isti čisti i jača krv — osvježuje i pojače želudac — uređuje crijeva — izlučuje otrov iz bubrega te ojačaje tijelo e da se bolje opre klicama bolesti.

Bugarski Krvni Čaj prodaje se u velikim omotima za pet mjesecno liječenje za \$1.25 po kutiji, poštom i osigurano ili pet kutija za \$5.25 — ili ćemo vam poslati uz C. O. D. za 10 centi ekstra. Posaljite sva pisma na

H. H. VON SCHLICK, predsjednik
MARVEL PRODUCTS CO.,
6 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Pozlačena ura za samo \$6.95.

POZOR!

Namo enkrat v šivljenju imate to priliko kakovino vam nudimo sedaj mi. Namo ponosili si \$15.00 ura se dobi za \$6.95. Ura ki vam jo tu opisujemo je trpečna in krasno izdelana, pokrov sta izvrstno posloženo in tako oblikana, ura je srednje veličine jambone za 25 let. Koljenje in notranji stroj je vključen se razbijimi kamni, kafle, drže koljenje skupaj in tako izdržava dolno prelivno ravnino. Ure te vrste se prodajujo po \$15.00 in već, tornaj je za kratko dobro jih bodovali mi prodajali po \$6.95. Ako si vi izrekete ta oglaša in ga nam pošljete z vašim naročilom, boste prejeli prijazno poročeno vsečim popolnoma zastonj. Torej poslužite se te prilike še danes, ker jutri sami biti že prepaziti. Ta objekt in po ti ceni \$6.95 uskoči samo do 15. marca in ne morete nikdar več biti zadovoljni, ker vam ne zahtevamo nič napred, temveč kakor hitro vam prinesejem uru imate plačati \$6.95. Plačite še danes.

EUROPEAN WATCH CO.,
1418 W. Division St., Dept. 22, A., Chicago, Ill.

LAXCARIN

ZA KISLI ŽELODEC.

LAXCARIN

ZA NEPREBAVOST.

LAXCARIN

ZA ZAPRTNICO.

LAXCARIN

ZA SRČNO HIBO.

LAXCARIN

ZA OMOTICO.

LAXCARIN

ZA KOLCANJE.

LAXCARIN

PROTI ŽELODČNIM BOLEZNIM.

LAXCARIN

ZA RIGANJE PO JEDI.

LAXCARIN

ZA GLAVOBOL.

LAXCARIN

ZA VSE ŽELODČNE NEREDNOSTI.

LAXCARIN

za dodatno pomoč pri vseh želodčnih bolezni.

Pomak je dobro, a LAXCARIN je boljši.

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako biste bili dobro zdrav, morate da biste bili dobro zdrav".

Naši lekarji vam rečeta: "Kako b